

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Christiernvs Rex Daniae regno eijcitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

media turba se proripuit, & ad S. Petri Basilicam accurrens, ad pedes Pontificis qui in sacello tum ibi erat, procidit, eos iterum atque iterum deosculatus, lachrymis & singultibus interim voce interclusa, ne verbum quidem proloquutus. Pontifex ratus hominem forte esse, qui nefarii facinoris sibi conficius, id alijs audientibus propalare nollet, præsentem aliquantulum se cedere iussit, ut solum audiret: at ille recuperata voce, exclamans, *Minime, inquit, Pater sancte, sed iube hos manere: quippe peccati mei magnitudo poenitentiam postulat publicam. Vrginti tres ja sunt anni, ex quo Sathana sui Minister: at iam posthac Iesu Christi iusq; Ecclesia seruu esse cupio: ad quam, Sanctitatem Tuam humiliter rogo, ut me admittere & transcribere velit.* Tum Papa hominem de singulis diligenter interrogatum, ipse quoq; illachrimans, impetrata benedictione, ad Cardinales quosdam remisit: a quibus ille examinatus & absolutus, & sacra Eucharistiæ communionem munitus, quæ æstu ardentissimo pleraq; loca sacra visitasset, non multo post in morbum incidit, & in Xenodochiû S. Spiritus delatus, post triduum animam Deo reddidit, vixit gaudere se dicens, quod post tot tantaq; pericula ad portum salutis tandem appulisset. Eius audita morte, Pontifex, apud quem tunc erant P. Hieronymus de Marca, & P. Bernardinus de la Poste, Capucinus, sublati in cælum oculis, in hæc verba cum D. Paulo Apostolo erupit: *O aliusudo sapientia! Quam multi miseri peccatores vel in monasteria vel in deserta se conferunt, ut peccata sua poenitentia & vita auferantur: & hic tantus peccator tribus tantum diebus vera animi contritione peccatorum remissionem & paradysum promeruit!* Complura sane eiusmodi hominum exempla habemus, quos Deus vix ad Ecclesiam reuerfos, & in statu gratiæ constitutos, ad se euocauit, & ad cæleste regnum extra omne periculum transtulit: inter quæ Poloni huius Ministri non est extremum.

DE RELIGIONIS IN DANIA ET Noruegiæ regnis mutatione.

CAPVT XIV.

ARGVMENTVM.

- I. *Christiannus ex Dania regno eiicitur.*
- II. *Eius successor à Protestantibus ad commune sedus sollicitatur.*
- III. *Lutherus quosdam sua farina theologos in Daniam misit.*

IV. *Caluinismus in Dania gliscit.*

V. *De Noruegia regno.*

I. **E**vangeliu Iesu Christi in Dania sensim plantatu est, primus gradus inferendi in Dania Euangelij factus est Bremæ, per S. V. Villehadu tempore Caroli Magni, constituto Episcopatu, secundus Hamburgi constituto Episcopatu cui à Carolo M. præpositus est Heridagus, ut is Danis Christi notitiam inferret, sed is sæuiriëtibus Danis parum in ea gente profecit, donec sub Ludouico Pio Haraldus Dania Rex exul, ab eo in clientelam receptus & Christianus effectus Mogontia, in regnum est restitutus, in illis cû eo Apostolicis viris in primis S. Anshario Bremensi Episcopo, qui geres septentrionales Christi Regno subiicerent, quod etiam fieri captu instabili ut cunq; fortuna, donec plenius aspirate diuina gratia tempore Ottonis II. Imp. sedes Apostolica Romana in qua Dei in terris vicarius, quasi in puppi Ecclesiæ residens pro salute omnium assidue excurbat, manû Regno Dania potentius apposuit ut miseros idololatrias à seruitute Sathanæ in beatam filiorum Dei libertatem vindicaret. Ab eo tempore Regnum hoc vera Fidei, quæ nusquam nisi in Romana seu Catholica reperitur Ecclesia lumine illustra, in perpetua diuina claritatis profecione ac soliditate permanfit, donec A. M. D. XVI. Luthero in Germania tumultus aduersus Ecclesiam Catholicam concitante, Regnu hoc cû vicinis in veteres tenebras, est relapsum, (a) cuius ruina hæc fuit occasio. Imperabat in Dania ac Noruegiæ regnis Alteburgiu Stemma, & ex eo præerat Christianus I. qui etiam A. 1474 Romam religionis gratia ipse adijt (b). Huic nati sunt ex Dorothea Brandeburgia, filij 4. nempe Olaus & Canutus in primis annis defuncti, item Ioannes & Erikericus, diutius superstites, Ioannes Patri suo A. 1482. xi. Kal. Iun. defuncto Hafniæ successit in regno Dania ac Noruegiæ, item Sueciæ, (quod pater eius Christianus deficientibus adscâ Rege suo Sueciæ adiunxerat (c). Sed Regnum Sueciæ ei diuturnum non fuit, nam rebellantibus Suecis Christina vxor eius, Filia Ernesti Saxonie Electoris, Stockholmiæ capta, vix tandem post biennium minis Imperatoris & Pontificis

Roma.
a Ioan. Adolphi Cypraus Annal. Slesuic. cap. v. primis. 13. b Reusnerus in opere Genealogico. pag. 360. c Reusnerus Lutheranus loc. cit. & Henninges part. 4. Genealog. Sueciæ ac Dania.

Romani dimissa, A. 1503. à Rege Sueciæ Stenone de Stueræ ad fines Danicos est reducta & dimissa. Iniuriam suam Ioannes Rex quidem 5000. armatorum ulcisci voluit, sed A. 1509. à Lubecensibus, nauali prælio victus, nihil efficere valens Alburgæ, in Iulia vel Cumbrica Chersoneso obiit A. 1513. x. Cal. Martij. Superstes erat eo moriente, & hæredæ regni relinquente Christiano II. ex Christina Saxonica natum, Fridericus I. frater Ioannis Regis, Dux Slesvici, Holsatiæ, VVagriæ & Stormariæ, male contentus, quod paucis tertis ipse, Ioannes potioribus usus fuisset, neque vero clâ fuit, inquireret Friderici animas qui malorum eunctorum imperium hæresios portâ in tria postea regna aperuit, Christianus tamen II. magno animo aggressus paterna regna, de affinitate potente & sibi domi, & aduersus rebellantem Sueciam circûspexit, & Gotscalco Slesvicensi Episcopo in Belgii missio Isabellam Sororem Caroli V. coniugæ A. 1515. impetrauit. Indignabatur Fridericus Christianum II. patri uel suum tanta fortuna euechi, utpote qui sibi videbatur tâto fieri importetior, quâto ille amplius affinitate tanta eueheretur. Itaque cum habuisset coniugem è Brandeburgica domo Annam Ioannis Electoris filiam, A. 1514. defunctam, deinde Sophiam Bugislaui X. Stetionensium. In Pomerania Ducis filiam, quando in Saxoniz ac Brandeburgicis ditionibus efferebatur audacia Lutheri, in suas ditiones Fridericus iste, quoque nouos doctores irrepere tanto facilius permisit, quâto per hos, Cæsaris hostes, & Saxonis acque Brandeburgici Electorum amicos, sese validiorem aduersus Christianum II. affinem Cæsaris fieri posse opinabatur, conciliatis religionis similitudine animis, cuius vinculo nullum inter mortales fortius reperiri solet. Christianus II. per Carolum V. potentior effectus rursus sibi subijcere molitur, Suecos, qui iam in Stenonem, ut Regem, aduersus Christianum I. coniurando conserant, & conqueuerant; Gustauum etiâ Regni Suedici Archiepiscopum, quod Christiano Daniæ Regi se opponere noller, fugatum in arce Stega obsidebant. Cum igitur is per Christianum Regem esset obsidione liberatus, & in Daniam traductus, Sueci Stockholmij denuo conuerant, se ne quid Pontificis autoritate interveniente voquam Gustavum Archiepiscopum recepturos. Sed, Lutheri templo Germanico, quicquid in eius causa statuere ac decerneret etiam Papa, nihil ponderis ac momenti apud se habiturum esse, neque ulli uitæ ac fortunarum periculo sententiam esse mutatuos. Denique, cuiuscumque etiâ cri-

minis ac facinoris, sua violata Ecclesia obedientia, seu Laica Maiestatis Regni ac imperij in posterum rei agerentur huiusmodi culpam ac poenam, qualivcunque ea fuerit omnibus & singulis ex æquo communem fore. Hoc Decretum, haud dubie Schismaticum, cum ad aures Pontificis Romani Gustavus Archiepiscopus incitante Christiano II. derulisset, atque Concilium Romæ eam ob causam conuocasset, sententiam tulit, aduersus Schismaticos, eius executionem Christiano Regis per literas demandavit; qui per se ad eam rem curandam exactissime erat inclinatus. Itaque Suecos bello aggressus in urbe Stockholmensi dedita, acceptoque fidelitatis iuramento, Rex Sueciæ à Gustavo ante dicto Archiepiscopo coram Carolo V. Imperatoris legatis, est coronatus, & cõdonata offensa multitudini promiscua, de authoribus iniuriarum & Schismatis principibus sumpsit supplicium, acceptisque obsidibus in Daniam est reuersus, Pontifex vero legatum Ioannem de Potentia Cardinalem in Sueciam misit ad ea quæ gesta erant, rata habenda & res eius regni sacras ordinandas, Dum ea geruntur & Christianus Rex Daniæ apud Imperatorem versatur extra Regna sua, in Vincerbis Regnorum eius carcerum malum incrementum, tam in Dania quam in Suecia. In Suecia, noua conspiratio duce Gustavo Erici, nuper Stockholmiz ob Schisma capite plexi, filio, qui obses in Dania fugerat ope Lubecensium; in Dania vero molitione Friderici Ducis, patru Regis alia factio hæreticorum. Ad quos motus compescendos, dum cum externo milite in Daniam reuolat Christianus I. Rex, Catholica fidei studiosissimus, prodicione suorum, utroque regno prius se exurum sensit, quam suspicaretur: Dani in centore Friderico recubant exterbum militem per suas terras in Sueciam duci; Sueci crudelitate eius se laesos querebantur. Ita Christianus Rex impositis rebus suis per nauces in Belgium ad Carolum V. effugere coactus, decennio exulauit. Et quoquam metu Imperatoris Isabella Regina in regnum inuitaretur, illa tamē ire sine marito ad rebelles recusauit. Interea Fridericus I. patruus Regis exulantis suffectus in locum Regis ferendæ hæresi, in suis terris occasionem dedit, suis rebus firmandis ut putabat, non in commodam religionem valde aptam ad demulcendos animos hominum in Malum pronos. Ea occasione Lutheri Locusta gnauiter, vsi sunt, & impij quidē Apostata in regno ipso, à fide & castitate desistentes, vsi sunt, donec A. 1532. Christianus II. exul Collectis demum nouis copijs naualibus ad recuperandum regnum

regnum reuersus à Friderico patruo in Noruegia captus bello, xxvi. annos in carcere Sunderburgi agens, vitam finiuit, viii. Kal. Febr. A. 1559. utramq; fortunam luculentissime, sed peiorem diutissime expertus, Regni & Religionis veræ Catholicæ studio in miserias deuolutus, quod Studium in illo crudelitatis titulo A Catholicis obvolvendo multos Catholicos sefellerunt, qui rem altius scrutari neglexerunt (4).

II. Christiano igitur II. seu Christierno tam exulante quam post reditum captiuo, Fridericus I. illi suffectus Daniæ quidem & Noruegiæ regna adeptus est; Suecia interim ab alio occupata, vt sequenti capite amplius dicetur. Quamuis autem Christierni filius Ioannes ex Isabella Austriaca Caroli V. Imperatoris sorore prognatus, ab auunculo instanter petijisset, vt ipsius ope in paternum regnum restitueretur: impetrare tamen nihil potuit, Imperatore tñ alijs grauissimis bellis occupato. Per id tempus Protestantæ Smalcediæ conuentum agentes, videtes Fridericum Regem Daniæ æque ac ipsi circumspicere auxilia aduersus Cæsarem, si is incumberet, A. 1528. novum illum regem de federe cum ipsis inuēdo, & paulo post de Augustana recipienda Confessione sollicitarunt: quod etsi Fridericus nō grauate facturus videbatur, aperte tamen facere ausus nō est, veritus ne quid ab Episcopis, quorum magna tum erat potentia, in regno nondū bene firmato contra ipsum tentaretur; Euangelij nihilominus amplectendi (sic enim loquebatur) cupidum se esse demonstrans, petebat vt Noui Prædicantes ad se mitterentur, qui antiquam fidem paulatim ex hominum animis euellerent & velut aliud agentes, nouitatis depulso odio, sensim Ecclesiæ reformarent. Sic ille alieni regni vsurpator vt se firmaret auxilijs cōtra Cæsarem fortasse Christierno mittendis Lutheranis portam aperuit, qui in regno turbulento mox inualuerunt. Itaque An. 1526. Monachus quidam Fridericus apostata ab ordine suo, rō pro carcere, in quem ob maleficia & facinora compactus fuerat, Slesuicum Nouū Euangelium quasi Novus Apostolus intulit & in summo templo concionari orsus indies Canonicos & Pontificios calumnijs virulentæ & petulantissimæ lingua pro scindēdo accerrime debacchabatur, & eos plebi exosos reddebat, cui ita placuit, vt ea hunc sibi cum tumultu pastorem dari postularer à Friderico, vt dictum est. Rege, qui importune flagitantibus ciuibus non aliud respondit: *quis Fridericū vobis inuadet ac adimit. Habetote illum.* Simili ratione alij apostatæ, & à nemine auctoritatem habentes sub-

intiaantes prophetæ religionem veterem septingētis annis radicatam eradicare cœperunt, inter quos fuit Marquardus Sculdorp, qui sororis suæ filiam in vxorem duxit, quod factum cum Catholicis merito summopere detestarentur Lutherus V Vittebeigenfis Pontifex contra Ecclesiæ sensum edito scripto excusauit, vt & Ambsdorfus, quem præuaticatorem deinde cum homines impunē fecisset, Deus vitæ Dominus sudore Anglico A. 1529. percussit ex incesto coniugio auulsi. Eodem A. 1526. Fridericus Rex Poloniæ regni comitia habēs, inter quos & Episcopi erant, plane pessundedit Religionem Catholicā omnibus edicens, vt secundū Reformationē Euangelij speciose, prætensi cūctæ Ecclesiæ restaurarentur. Episcopis autem carcer perpetuus, aut bonorū suorū possessio, in optionē data est, obtulit tunc Slesuicēse capitulū canonicorū 12000. Regi, ne Religio à Luthero inuenta introduceretur, sed vt in Veteri Catholica & Apostolica religione & fide firmarer & cōstanter permanerēt. Verumtamen Catholica fides argute subuersa est, quod externis cæremonijs saluis, alius sensus est substitutus, donec & illæ paulatim tollerentur sine sensu. Eo modo Daniæ Lutherana apparuit & nesciuit, Episcopis quibusdā apostatantibus paucis aut vno restitante, qui in carcere obiit.

Friderico I. Rege ad eum modū ingresso, & demū A. 1533. iv Id Aprilis defuncto, nemine iā pro Christierno captiuo pugnante, comes Palatinus Rheni & Bauariæ Dux Fridericus II. qui Dorotheā Christierno II. Regis etiamnū captiuū filiam coniugem tenebat, regnum ad se tanquā legitimum successorem pertinere iactabat. Vnde noui motus per Daniam extiterunt. Sed Dani, iam in hæreticam libertatem præcipitati, memores, quod Friderici I. Regis filius Christiernus, seu Christianus adolescēs ex aula Ioachimi I. Electoris Brandenburgici, ac literarum studio reuersus parenti suo auctor fuisset vt abiectis Maiorum sanctis institutis, tanquā minus convenientibus scripturæ, à Luthero in mundū reductæ, puram scripturam, toruabilem ad omnem sensum, amplecteretur, & Religionem carni & sanguini per commodam tanquam rectæ rationi congruentem teneret, eundem Christiernum III. Regem dixerunt (5).

III. Vt autem dilucidius appareat posteris quid Lutherus ad Danici Regni peruersionem operæ attulerit inter antea memoratus turbas, silentio
Ccc præ-
d Cypraus in Annal. Slesuic. Resuenerus in opere
Geneal. &c. c Cypraus, in Annal. Slesu. Resuenerus. &c.